

De Navnløse Brødre

KOMPENDIUM

VORK P15

Indholdsfortegnelse

[Indledning](#)

[Aktiviteter](#)

[Gudstjenesteregler](#)

[En typisk liturgi](#)

[Temaramme](#)

[Deltagernes Gudstjeneste](#)

[Liturgi – De Navnløse Brødre – Vork P15](#)

[Værktøjskasse](#)

[9 konkrete andagter](#)

[Lommekort](#)

Indledning

”De navnløse brødre” er en forkyndelsesgruppe fra FDF Seniorkursus Vork P15. Gruppen har arbejdet med hvordan man kan skabe spændende og gode andagter i FDF. Derudover har gruppen skullet planlægge og afvikle en Gudstjeneste for Seniorkursus Vork. Dette er blevet gjort mens deltagerne har levet i en munke-temaramme, hvor der også har været fokus på at tale om tro.

Aktiviteter

Idé-generering

Når man skal have mange gode ideer er det meget brugbart at have forskellige metoder til at få ideer på. Her er nogle af dem, som vi brugte i gruppen beskrevet.

Ind i cirklen

Alle får en stak post-its og skriver en masse forskellige svar til et spørgsmål ned. Vi bruge Hvad er andagt for mig? Herefter får man 5 minutter til i stilhed at skrive sedler. Der tegnes derefter en cirkel på et stort papir, og alle sætter deres post-its uden for cirklen. Man skiftes herefter til at tage en seddel og læse det op, og så man diskutere om den skal med ind i cirklen, den fælles forståelse af spørgsmålet. Til sidst har man så den fælles forståelse af netop det koncept, man ønsker: Andagten eksempelvis.

Pick-an-Andagt

Der laves tre kategorier med forskellige sedler i samme kategori. Eksempelvis for aktivitetsbaserede andagter: Aldersgruppe (pus-tum osv), Aktivitet (bål, smuglerleg, svømmehal osv) og Bibelcitater eller lignelse. Herefter deles man op i små arbejdsgrupper af 3 personer, hvorefter hver gruppe trækker 1 seddel fra hver kategori.

Herefter har gruppen eksempelvis 15 minutter til at udvikle en andagt på baggrund af disse 3 ting i hovedoverskrifter. Generelt kan man bruge metoder som disse til at finde på alle mulige ting ved at lave kategorierne om så de passer til det man skal lave. Eks. Lav din egen opskrift: Træk 3 ingredienser.

Diagoogle kort

Kort med forskellige motiver på, der spredes ud på et gulv eller et bord. Herefter stilles der et spørgsmål som man skal svare på ud fra et billede, man synes passer bedst. Eksempelvis: Hvilket billede illustrerer dig bedst? Hvad er forkyndelse? Det er altså en form for associationsleg, og hvis man ikke lige har dialogkortene, så kan man bare bruge en masse go-cards med billeder og mottoer på.

Emner til debat/diskussion ved gudstjeneste- og andagtsplanlægning

Hvad er andagt for mig/os?

Hvad er den gode bøn?

Hvad gør en god gudstjeneste/andagt?

Hvad er et godt budskab?

Hvilke virkemidler kan man benytte sig af i andagter?

Fortæl om en sang/tekst/filmklip/digt/citat der betyder noget for dig

Metode: Ind i cirklen, diagoogle, placher, rundkreds

Metoder til at snakke om tro

Hvis man skal tale om tro, er det væsentligt at have en tryk ramme at gøre dette i. Det kan være ved at opsætte regler for hvordan man taler (a la klosterdogmerne) eller det kan være ved at have en god forventningsafstemning inden man begynder. Det er afgørende, at deltagerne i snakken føler sig trygge til at sige deres meninger uden at skulle blive gjort nar af.

Speed-debating

Man sidder to og to overfor hinanden på lange rækker. Herefter stilles der et spørgsmål, som man har 1 minut til at svare på. Herefter roterer man, så man får en ny makker at tale om tro med. Man kan med fordel starte med nogle nemme spørgsmål som "Jordbæris eller chokoladeis" for at få brudt isen og få snakken rigtig godt i gang.

Fordelen ved speed-debating er, at man har kort tid og dermed ofte bliver kastet ud i nogle svære spørgsmål på kort tid, så man får snakket meget og tænkt efterfølgende. Samtidig er det

godt at få snakket med en masse forskellige. Selve formatet med to og to gør også at begge parter må sige noget.

Eksempler på spørgsmål:

- Hvad er meningen med livet?
- Hvem er Gud?
- Hvordan kunne Jesus gøre mirakler?
- Var Jesus Guds søn?
- Er du kristen?
- osv.

Talekoppen

Til brug for pilte/væbnere eller lignende, kan talekoppen anbefales. Talekoppen er en særlig kop, som når man har den giver en tilladelse til at tale. Lederen starter med at give et lille oplæg til hvad man skal tale om eksempelvis påskefortællingen der læses op, hvorefter talekoppen går på runde, og hvis man ikke har noget at sige, så sender man den bare videre. Det at talekoppen går på runde, gør at alle får mulighed for at snakke lige meget, men at man stadig kan vælge at springe over, hvis man ikke lige har noget at sige til emnet. Reglen er så at lederen altid må bryde ind og sige sin mening eller supplere, samt give positive gensvar, så deltagerne føler det er okay at snakke om dette.

Eksempler på emner:

- Hvad sker der når vi dør?
- Hvem er Gud?
- Hvorfor er du kristen?
- osv.
- Læs et stykke op fra bibelen, den nye aftale, bogen eller lignende, som I kan bruge.

Gudstjenesteregler

En gudstjeneste i Den danske folkekirke kan være mange ting. Gudstjenesten om søndagen kaldes ofte en højmesse, og skal derfor følge Den danske Ritualbog fra 1992s retningslinjer.

Den fulde højmesseordning kan læses her:

<http://www.folkekirken.dk/Resources/Persistent/dae6bb2f118047e6ce09850b3309e9e08443b995/HJMESSE---LITURGI.pdf>

VIGTIGT: Hvis ikke højmesseordningen følges er der faktisk ret stor grad af frihed, så længe man ikke opfinder sine egne ritualer og kalder dem fadervor, trosbekendelsen, nadver, dåb eller velsignelse.

Højmesseordningen i overskrifter:

- Præludium (indgang)
- Indgangsbøn
- 1. salme
- Hilsen
- Indledningskollekt

- Læsning fra det gamle testamente
- 2. salme
- Læsning fra det nye testamente
- Trosbekendelsen
- 3. salme
- Evangelielæsning
- Prædiken
- Kirkebøn
- 4. salme
- Nadverbøn (A, B eller C) afsluttes med Fadervor
- Indstiftelsesordene
- Nadvermåltid
- Slutninskollekt
- Velsignelse
- 5. salme
- Udgangsbøn
- Postludium (udgang)

En typisk liturgi

Liturgi er en slags plan over gudstjenesten. En typisk liturgi for en ungdomsgudstjeneste i FDF kunne være:

- Indgangsmusik
- Velkomst
- Indgangsbøn
- Salme eller sang
- Indslag eller læsning
- Salme eller sang
- Indslag eller læsning
- Salme eller sang
- Evangelielæsning
- Prædiken
- Kirkebøn
- Trosbekendelsen
- Salme eller sang
- Nadver
- Velsignelse
- Salme eller sang
- Udgangsbøn
- Udgangsmusik

Temaramme

Deltagerne levede i ugens løb i en temaramme hvor de var munke-novicer.

Udklædning:

- Lav et lille trækors, hæng det på en lædersnor og pynt med 10 farvede perler
- Munkehætter (syet hjemmefra) deltagerne havde på hele ugen

Klosteret

- Klosterdogmer: I klosteret var der visse regler deltagerne skulle leve under, følgende:
  - Alle meninger er ligeværdige
  - Hvad der siges mellem brødre, bliver mellem brødre
  - Du er født med to ører og kun en mund - det er der en grund til
  - Skældsord (alt misbrug af Herrens eller Satans navn) gavner ikke en broders værdighed, hvorfor de må opvejes af en hellig gerning.
  - Gode gerninger renses sjælen
  - Man bukker som hilsen når man møder en broder
- Munkeløfterne
  - Fattigdomsløfte - du må ikke eje noget
  - Lydighedsløfte - gør hvad vi siger
  - Kyskhedsløfte - no hanky panky
- Tidebøn: Kl 02.00 hver nat deltagerne vækket og kaldt til tidebøn
  - Kære Gud
  - Hør min bøn.
  - Jeg vil gerne takke for dagen der er gået, de mennesker jeg har mødt, de oplevelser jeg har fået og den kærlighed jeg har delt. Giv mig styrke og energi til dagen der kommer. Hør mig når jeg ber i stilhed.
  -
  - (takke nogen, bede for nogen, bed for sig selv) (med hættten oppe)
  -
  - Fadervor
- Pilgrimsvandring: Vandring til Kirken med alle deres ting i en vadsæk (sort plasticpose på en pind)
- Indvielsesritual: Den sidste nat blev deltagerne indviet i deres nye liv som munke

Indvielsesritualet:

Deles op i 3 faser

1. Forsagelsen af det gamle liv

- a. Alle får 5 min til at skrive navne på alt og alle de holder af. De får ikke at vide til hvad. Efterfølgende skal de brænde det på "glemslens bål".
  - b. Alle går gennem "døren til det nye liv". Vandring ud i mørket og finde lyset (en fakkelt)
2. Renselsen (4 elementer og en lille smule dødssynder)
- a. Renselse med ild
    - i. Alle dypper en finger i sprit, tænder ild i den og slukker det hurtigt i et fad med vand. Ilden renser hånden for grådighed.
  - b. Renselse med vand
    - i. Alle skal have hældt lidt vand i hovedet. Vandet renser de urene tanker af deltagerne.
  - c. Renselse med jord/sand
    - i. Der drysses sand eller tør jord over deltageres hoveder. Jorden skal rense deltagerne for hovmod. Kun den der ydmyger sig, ved at "kaste sig i støvet", er værdig som broder
  - d. Renselse med luft
    - i. Vind/luft i ansigtet. Den rensende luft fylder dem med det nye liv, og renser dem for vrede og misundelse
3. Optagelsen
- a. Alle får en fakkelt med ild i og vi stiller os i en rundkreds og siger indvielses eden
    - i. "Som broder i De navnløse brødrer sværger jeg - at mit gamle liv er overstået og glemt - min eneste familie er mine brødre fra nu og til evig tid
    - ii. Som broder i de navnløse brødre sværger jeg - at min sjæl for evigt vil stræbe mod renselse - at verdens synder og laster ikke vil friste mig - og at jeg aldrig vil svigte mit broderskab
    - iii. Som broder i de navnløse brødre sværger jeg - altid at overholde klosterdogmerne, såvel som herrens bud
    - iv. Som broder i de navnløse brødre sværger jeg - altid at kæmpe for det rigtige - i såvel ord, tanke og handling - og aldrig lade det onde uimodsagt
    - v. Som broder i de navnløse brødre sværger jeg - altid at være et lys i verdens mørke - og at dele mit livs lys med enhver jeg møder - høj som lav - rig som fattig - svag som stærk - fremmed som ven
    - vi. Herfra mit nye liv begynder, med Gud og mine brødre som vidne
  - b. Vi slutter af med tidebønnen
  - c. Deltagerne bliver en efter en omfavnet af priorerne (os) og får udleveret deres forkyndelsesperle, som de i første omgang kan hænge i deres rosenkrans

Andet:

Derudover lavede vi andre ting, der er værd at bruge en anden gang:

- Overnatte i en kirke
- Spørgsmålskassen (en kasse hvori man kunne putte spørgsmål i, omkring alt mellem himmel og jord) Godt at tage op rundt om bålet
- Nærvær og meget tid sammen med deltagerne, også bare til at snakke, hygge og lave mad. Nærvær skaber tillid, trykthed og giver en fantastisk oplevelse af sammenværd.

Deltagernes Gudstjeneste

Liturgi – De Navnløse Brødre – Vork P15

- o Indgang + farvede sedler uddeles til alle deltagere
- o Procession af munke
- o Bøn
- o Velkomst
- o Sang: "Man er som man er"
- o Billedmontage til "Beautiful people"
- o Historie:
  - Om hvordan det er ikke at hører til i et fællesskab, og hvor fedt det føles når man igen finder et sted at hører til*
- o Prædiken (se nedenfor)
- o Aktivitet
  - Skriv en egenskab du værdsætter ved dig selv ned på det farvede stykke papir du har fået udleveret*
- o "Who says" sunget af 3 piger, mens der skrives på sedlerne
- o Sang: "Her fik vi lov at være"
- o Prædiken (se nedenfor)
- o Nadver inkl. Opsætning af kortene på regnbuen
- o Regnbuer samles
- o Popcorn:
  - 4 personer sidder ved deltagerne og skiftes til at rejse sig op og sige noget*
  - 2 udsagn omkring fællesskab*
  - 2 helt korte historier om inklusion*
- o Velsignelsen synges
- o Opsummering:
  - Mangfoldighed og Fællesskab, "En regnbue ville ikke være så fantastisk hvis den ikke havde alle farverne"*
- o Udgangsbøn:
- o Citat: "Vær dig selv for alle andre er taget" –

Prædiken:

Budskab: Mangfoldighed i et fællesskab

Prædiken 1:

Vi har alle hørt om Noahs ark. Gud fortryder at han har skabt menneskeheden, og vælger at sende syndfloden til jorden. Han beder Noah om at bygge en ark, og fylde det med alle mulige forskellige dyr. Og dermed ligger Noah grund for den nye verden. Det er den udlægning af historien som I kender, men nu skal vi se den fra en lidt anden vinkel:

Noah starter med at være en del af et fællesskab fyldt med ondskab og synd, nemlig menneskeheden. Og hvad gør man så? Når ens hverdag trækker en ned og kun påvirker en negativt, hvad skal man så lige gøre? Det Gud sætter Noah til at gøre er at starte på en frisk, og

opbygge et nyt og bedre fællesskab. På samme måde ser vi hvordan Amalie forlod et negativt miljø og vha. Af sin læres guidning fandt frem til et inspirerende og sjovere fællesskab.

Gud fortæller Noah om hans plan for menneskene at bringe ét par af alle levende væsener på jorden med på arken. Det er helt fra den store elefant til den lille mus. Dyrene er alle forskellige fra hinanden men skal leve sammen arken i godt et år – der må have hersket en stor tolerance og respekt for hinanden på arken. Vi spillede i starten en video med billeder af jeres ansigter. Her kunne vi se forskelligheden mellem os, men vi deler alle ligheden at vi alle er deltagere på Vork. Og her må herske lige så meget respekt og forståelse som mellem dyrene på Noahs ark.

I slutningen af fortælling siger Gud dette: "Dette er tegnet på den evige pagt, som jeg vil stifte mellem mig og jer og alle levende væsener hos jer. Jeg sætter min bue i skyerne; den skal være tegn på pagten mellem mig og jorden." Regnbuen minder os både om at Gud ikke vil udlette menneskeheden og viser skabelsen af et nyt fællesskab.

Prædiken 2:

I løbet af dette kursus oplever vi både skærtorsdag, langfredag og påskedag, tre af de allervigtigste dage i kristendommen. Vil I rejse jer og høre hvad evangelisten Markus skriver, amen.

Vi møder Jesus på skærtorsdag, hvor angsten har sat sig i ham, han ved hvad der skal til at ske med ham. Derfor beder han sine tre disciple om at komme og vogte over ham, han føler sig altså tryk hos dem. Men hans venner svigter ham ved at falde i søvn på det tidspunkt hvor han allermost har brug for dem. Jesus havde kun en lille omgangskreds og da den så vælger at svigte ham, står han pludselig uden for fællesskabet, helt alene. Og denne udvikling fortsætter hele påsken. Efter Jesus tilfangetages fornægter hans disciple deres venskab til ham. På langfredag udbryder han: "Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig?!", og dør i en følelse af ensomhed. Men da han på påskedag genopstår, skaber han noget nyt. Genopstandelsen er grundstenen til den kristne tro, og dermed det kristne fællesskab. Jesus går altså fra at være svigtet og ensom til at blive en del af det største fællesskab på jorden. Det er derfor vigtigt at huske på at Jesus er med os selv når vi føler os ensomme og forladte, da han netop selv har prøvet det samme. Det fællesskab har varet ved i mange år og vi der sidder herinde er også en del af det fællesskab. Herved fæstner Noahs regnbue sig til jorden, og omkranser os alle.

Hjemmesider

Detmedgud.dk

En hjemmeside der blandt andet er lavet af FDF med andre folkekirkelige organisationer, og hvor der er en kæmpe database af forskellige andagter med forskellige aktiviteter, temaer og målgrupper. Rigtig god til inspiration

Tips og tricks fra Kristendomsudvalget

Kristendomsudvalget opdaterer med forskellige tricks til forkyndelse flere gange årligt og alle tricks ses på <http://leder.fdf.dk/inspiration/forkyndelse/tips-til-forkyndelse/>

Konfirmandcentret

På Folkekirkens konfirmandcenter www.konfirmandcenter.dk er der masser af inspiration til aktiviteter for både minikonfirmand- og konfirmandalderen. Begge sider har rigtig mange gode ideer, som man kan bruge til andagter og forløb i FDF. Eksempelvis i Ide-basen, hvor man kan søge efter film/video med forskellige temaer.

Den nye aftale

En nyfortolkning af Det nye testamente på hverdagsprog

Sigurd fortæller bibelhistorier

En DVD +bog hvor Sigurd Barette fortæller bibelhistorier med bamsen Snapper til hjælp. En meget levende fortælling også med mange dejlige sange til.

The brick testament

Dele af bibelhistorien lavet i lego.

(<http://www.bricktestament.com/home.html>)

Bibelen.dk

Her kan man søge direkte i bibelen med et stikord for at finde det afsnit, man skal bruge.

Bøger

Den lille gule

En lille bog udgivet af Kristendomsudvalget i 2006 med hverdagshistorier om børn og det der med Gud

Bogen, Bjarne Reuter

En nyfortolkning af udvalgte historier fra det nye og det gamle testamente skrevet i Bjarne Reuters børnevenlige sprog.

Sigurds historier om det at være til

Sigurd Barrett og Danmarks Kirkelige Mediecenter har udgivet en DVD-boks med programmer om nogle af de følelser som taknemmelighed, retfærdighed, skyld osv., som

fylder i både børns og voksnes liv. DVDen er oplagt til at bruge til tumlingemødet, piltelejren eller en minigudstjenest

Fortællinger om Gud og Hvermand

En bog der er skrevet af Jacob Rönnow, der har små fortællinger, der har en kristen pointe eller vinkel og lægger op til små spørgsmål til børn eller unge.

Andet

Musik

Brugen af musik og fortolkningen af musik gør at bibelhistorier eller temaer får fornyet liv og man har en sang at binde det op på. Eksempelvis Nephew, Phil Collins, Per Vers og andre.

Videoer

Enten musikvideoer, små klip fra film eller kortfilm giver andagterne mere liv og både lyd og billede kombineres. For eksempel er mange disneyfilm-klip gode fordi børn og unge kender dem i forvejen og også ser dem igen efterfølgende

Lege og aktiviteter

Hvis man til en historie eller et tema kan indbygge lege eller aktiviteter der underbygger temaet, så de måske oplever næstekærlighed, misundelse eller tilgivelse på egen krop. De kan også lave noget kreativt som at folde et kors eller lignende som symbol.

Genstande

Genstande, såsom et halvt æble, en rygsæk, et kors, en fårehyrdestav eller andre ting, der indgår i den historie man fortæller, giver børnene en reference at huske andagten på.

Ritual

En sang, fadervor, Takkesokkedukke, en lysestage eller lignende ting der bruges hver gang man har andagt giver en genkendelighed for børn og unge. Det lærer også børnene om ritualer og deres brug i kirken generelt.

Kirken

Brug enten jeres lokale præst, kirke eller kirke- og kulturmedarbejder til at lave andagter, forløb eller gudstjeneste med. Mange steder har de også særlige gudstjenester for børn og unge, som man som FDF-gruppe nemt kan tage til.

Sanser

Brug endelig børns og unges sanser i andagten. Dvs. At de skal lytte, føle, dufte, høre og se. På den måde oplever de flere aspekter af temaet.

Lys

Lystænding, bål, særligt lys til andagten eller ligefrem lyseffekter er et særdeles godt virkemiddel til en andagt og skaber meget stemning omkring de

9 konkrete andagter

Deltagerne lavede brainstorming med konkrete andagtsforslag med metoden Pick-an-Andagt:

1)

Andagt på vandet, eks. I kanoer på en kanotur.

Fortælleren begynder at fortælle om Næstekærlighed, men fortælleren kano kæntrer, hvorfor de andre selvfølgelig får reddet kanoen og dem, og på land vil fortælleren igen fortælle om næstekærlighed fortsat.

Refleksion om næsten og næstekærlighed. Nogle spørgsmål til dem om dette.

Fadervor

Sang: Evt. Det sker når dine hænder, eller Menneske din egen magt

Brainstorming materialet var: "Dette er mit bud, at I skal elske hinanden, ligesom jeg har elsket jer. Større kærlighed har ingen end den at sætte sit liv for sine venner." Joh.15, 12-13 + Sejlads + Seniorvæbner

2)

Puslingene har været ude at klatre før dette.

Jungledyret-Hugo er et sjældent jungledyr, som har to abevenner og sin ræveven Rita, og er eftersøgt af nogen. De 4 venner er altid dem, der hjælper ham ud af de situationer han kommer i. Disse 4 venner er lys for Hugo, og snak om hvordan man kan være et lys for andre.

Bøn:

Kære Gud, hjælp os med at finde lyset, og lyse for andre. Og huske på at huske lyset. Fadervor

Sang: Du som har tændt millioner af stjerner, nr. 44.

Evt. Figurer af det, der tales om.

Kommentar: de fleste tegnefilmsfigurer har nogle venner der hjælper dem

Brainstorming materialet var:

Klatring + Puslinge + "Jeg er verdens lys. Den, der følger mig, skal aldrig vandre i mørket, men have livets lys" Joh. 8,12

3)

Aktivitet: Tænde et lys ovenpå lagkagerne efter lagkageløb, tænde andres lagkager.

Sang: Du som har tændt millioner af stjerner, nr. 44 eller Bliv lys fra M&L

Tekst nr. 7 i Fortæl:

Da jeg var tumling og skulle hjem fra FDF møde, skulle jeg gå et langt stykke gennem en skov. Det var fint nok at gå gennem skoven, når det var lyst, men det var ikke så rart, når man skulle hjem og det var blevet mørkt, for der var ingen gadelygter. Der var særligt ét sted, jeg syntes var særligt farligt. Det var et sted, hvor træerne stod helt tæt sammen på hver side af den lille vej, så man ikke kunne se noget som helst, for vejen var helt dækket af skyggerne fra træerne. Var der ikke en eller anden, der lurede på mig? En, som stod bag et af træerne, og som ville

springe på mig? Ja, jeg vidste godt med fornuften, at der ikke var nogen, men sæt nu, at der lige præcis i aften var en sindssyg øksemand løst?

Rart var det bestemt ikke. Men jeg overlevede alligevel, fordi jeg kunne noget, som hjalp mig forbi det uhyggelige sted. Til FDF havde jeg nemlig lært en sang om det med mørket. "Du som har tændt millioner af stjerner," sang jeg inden i mig selv, og så sang jeg den lidt højt, når jeg kom forbi det uhyggelige sted.

Nu går jeg til FDF et andet sted, hvor jeg ikke skal gennem en mørk skov. Men der har været andre mørke steder i mit liv, jeg har skullet forbi. Og det hjælper stadig at synge en salme, når det er mørkt inden i mig eller udenfor. Så er det som om der er et lille lys, der følger med.

Refleksion om det med at synge en sang, når noget er lidt svært.

Bøn: Fadervor

Evt. Nr. 44 til sidst i stedet.

Brainstorming materialet var:

Lagkageløb + væbner + "gud sagde: der skal være lys! og der blev lys" 1. Mosebog 1,3

4)

Intro: Lave tro håb og kærlighed ud fra naturmaterialer.

Cirkel, hvor de sætter sig ned med lys omkring.

Spørge dem om hvad de tror tro, håb og kærlighed betyder

Sang: Piltesangen, der har meget fællesskab i.

Bøn: Kære Gud, vi takker for en god dag i naturen, Vi takker dig for troen, håbet og kærligheden til dig og til hinanden. Fadervor

Brainstorming materialet var:

Pilte + Naturmøde + "Endnu ser vi et spejl en gåde, men da skal vi se ansigt til ansigt. Nu erkender jeg stykkevis, men da skal jeg kende fuldt ud, ligesom jeg selv er kendt fuldt ud. Så bliver da tro, håb, kærlighed, disse tre. Men størst af dem er kærligheden" 1.kor, 13,12-13

5)

Intro før førstehjælp: det med at leve i nuet og at der er nogen til at redde en, hvis der sker et eller andet.

Selve førstehjælpsmødet

Citat: "Overlad det forgangne til guds barmhjertighed, nuet til Guds kærlighed og fremtiden til Guds beskyttelse" (AUGUSTINUS) fra "Du er Elsket"

Bøn

Sang: Du satte dig selv eller Another day in Paradise

Brainstorming materialet var:

Førstehjælp + seniorer + "Vær ikke bekymrede for livet, hvordan I får noget at spise, eller for, hvordan I får tøj på kroppen." Luk, 12,22

6)

2. verdenskrig lejr. Gerne som natløb, da meget af dette skete om natten.

Historier om det med at der er nogle englændere der sender pakker ned som der skal smugles videre. Lege smuglerleg enten i starten eller midt i andagten.

Historie om frihedskæmpere. Hytte som gemte frihedskæmpere, eller hvordan frihedskæmperes liv var. Ellers kan man læse et brev op som frihedskæmperne skrev i fængslet.

Citatet

Refleksion over citatet og hvorfor det passede til. Snak om troens plads i dette. De gav ikke op, fordi de havde troen med sig

Sang: Troen er ikke en klippe

Bøn + fadervor

Brainstorming materialet var:

Smuglerleg + Seniorer + Frygt ikke, for jeg er med dig, fortvivl ikke, for jeg er din Gud. Jeg styrker dig og hjælper dig, min sejrige hånd holder dig fast." Es, 41,10

7)

Hike, hvor de vandrer og samles på en bjergtop, hvor de sætter sig i en rundkreds, og man kan kigge ud over noget natur. Snak om scenen fra løvernes konge hvor Simba er ude og vandre for at finde sig selv og møder Mufasa kommer ned fra skyerne for at guide ham til at finde vej

Sang: På vej, bjørnebrødrene

Citat: Se jeg er med jer alle dage indtil

Refleksion over det hele, så det passer sammen.

Sang: I see fire med guitar

Bøn: Tak for en god dag... Og dem derhjemme har det godt fadervor.

Kommentar: Man kan evt. nævne historien om den gamle mand, der kommer op i himlen til Gud og klager over at han aldrig hjalp ham. og brokker sig over at der ikke er nogen der har hjulpet ham. Den med 2 sæt fodspor. Fodspor i sandet.

Brainstorming materialet var:

Pilte + Vandring + "Se jeg er med jer alle dage indtil verdens ende" Matt 28,20

8)

Svømmehal i mørke kun for ledere. Løb med lidt forskelligt om Gud.

Eks. Sauna: Jesu fristelse i ørkenen

Slutpost: Alle i bassinet, alle får en svømmeplade med et tændt lys, svømme en runde med lyset. Du tager lyset med dig rundt. Citatet her imens

Tænder lyset: Lyser op så alle kan se det.

Refleksion gud har givet os lyset – det er vores opgave at give det videre

Sang: Lad os tænde lys. Lars Lilholt

Bøn: Kære Gud. Tak for at du lyser vores vej og liv op. Hjælp os med at tænde lys for hinanden

Amen + evt. Fadervor

Opsummering

Brainstorming materialet var:

Svømmehal + ledere + "Gud sagde der skulle være lys og der blev lys" 1.mos 1,3

Kommentar: mørket i en svømmehal kan være meget grænseoverskridende – selv for leder

9)

Lave deres egne lege, være innovative.

Citatet læses op.

Sang: en moderne sang

Tekst fra Bogen af Bjarne Reuter der er noget nyt

Bøn

Kære Gud

Tak for, at vi kan skabe noget nyt, både nye lege og venskaber. Vi håber, at vi kan samles her i vores fællesskab i mange år endnu. Amen Fadervor

Brainstorming materialet var:

Seniorvæbnere + leg + "Se jeg gør alting nyt!" Joh. Åbenbaring, 21,5

Klosterdogmer

- Alle meninger er ligeværdige
- Hvad der siges mellem brødre, bliver mellem brødre
- Du er født med to ører og kun en mund - det er der en grund til
- Skældsord (alt misbrug af Herrens eller Satans navn) gavner ikke en broders værdighed, hvorfor de må opvejes af en hellig gerning.
- Gode gerninger renses sjælen
- Man bukkes som hilsen når man møder en broder

Trosbekendelsen

Vi forsøger Djævelen og alle hans gerninger og alt hans væsen.

Vi tror på Gud Fader, den almægtige, himmelens og jordens skaber.

Vi tror på Jesus Kristus, hans enbårne Søn, vor Herre, som er undfanget ved Helligånden, født af Jomfru Maria, pint under Pontius Pilatus, korsfæstet, død og begravet, nedfaret til Dødsriget, på tredje dag opstanden fra de døde, opfaret til himmels, siddende ved Gud Faders, den almægtiges, højre hånd, hvorfra han skal komme at domme levende og døde.

Vi tror på Helligånden, den hellige, almindelige kirke, de helliges samfund, syndernes forladelse, kødets opstandelse og det evige liv.
Amen.

Liturgi

Kan være på mange måder, men et forslag kunne være:

PRÆLUDIUM
VELKOMST og INDGANGSBØN
SALME
INDSLAG ELLER LÆSNING
SALME
INDSLAG ELLER LÆSNING
SALME
EVANGELIELÆSNING
PRÆDIKEN
KIRKEBØN
TROSBEKENDELSEN
MEDDELELSER
SALME
NADVER
VELSIGNELSE
SALME
UDGANGSBØN
POSTLUDIUM

Munkeløfterne:

- Fattighedsløfte - du må ikke eje noget
- Lydighedsløfte - gør hvad vi siger
- Kyskhedsløfte - no hanky panky

Velsignelsen

Herren velsigne dig og bevare dig!
Herren lade sit ansigt lyse over dig og være dig nådig!
Herren løfte sit ansigt/åsyn på dig og give dig fred!

Den Gode Bøn

Henvendelse

- Kære Gud

Takke for noget

- Dagen, oplevelser, fællesskab

Bede for mig/os

- Hjælp mig til at.. (blive bedre, være opmærksom m.f.)
- Giv mig... (styrke, ro m.f.)

Bede for andre

- Andre i verden der har mindre
- Folk i samfundet
- Grupper

Amen/afslutning

Tidebøn

Kære Gud

Hør min bøn.

Jeg vil gerne takke for dagen der er gået, de mennesker jeg har mødt, de oplevelser jeg har fået og den kærlighed jeg har delt. Giv mig styrke og energi til dagen der kommer. Hør mig når jeg ber i stilhed.

(takke nogen, bede for nogen, bed for sig selv) (med hættten oppe)

Fadervor

Gudstjenesteregler

Hvis en gudstjeneste er annonceret som en højmesse er der en højmesseordning uden mange muligheder for variation. Hvis ikke en gudstjeneste er annonceret som en højmesse, har man faktisk meget frie rammer. Man må bare ikke kalde det for fadervor, hvis det ikke er den rigtige og på samme måde med nadver, dåb, trosbekendelse og velsignelse. Bortset fra det, så må man snakke med præsten om hvad de synes og på den måde forhandle sig frem til en god gudstjenesteform.

Andagts skabelon

Intro

Aktivitet/Oplevelse

Sang, Bøn

Formidling af budskab/bibeltæst

Refleksion/Pause

Afrunding/Opsummering

Husk i kan altid kigge i jeres værktøjskasse med hjemmesider, bøger m.m.